

Pan
Paweł Kowzan
Starosta Szamotulski
ul. Wojska Polskiego 4
64-500 Szamotuły

Na podstawie art. 6a ust. 1 pkt 1 lit. b, art. 7 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. *Prawo geodezyjne i kartograficzne* (Dz. U. z 2005 r. Nr 240, poz. 2027 ze zm.) oraz § 4 ust. 1, § 5 ust. 1 pkt 2 i § 9 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 sierpnia 2001 r. w sprawie kontroli urzędów, instytucji publicznych i przedsiębiorców w zakresie przestrzegania przepisów dotyczących geodezji i kartografii (Dz. U. Nr 101, poz. 1090), pracownicy Wojewódzkiej Inspekcji Geodezyjnej i Kartograficznej Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu przeprowadzili w Starostwie Powiatowym w Szamotułach, kontrolę sprawdzającą realizację zaleceń pokontrolnych, dotyczących prowadzenia ewidencji gruntów i budynków, wystosowanych przez Wojewodę Wielkopolskiego pismem z 8 maja 2006 r. nr RR.XI-2.0932-10/05.

Szczegółowe wyniki kontroli przedstawione zostały w protokóle przyjętym i podpisanym bez zastrzeżeń przez Pana Starostę w dniu 22 marca 2010 r.

Na podstawie stwierdzonego stanu faktycznego, pozytywnie oceniono sposób realizacji - przez Pana Starostę - jedynie części zadań poddanych kontroli problemowej. Odnosząc się do tych zagadnień należy stwierdzić, że przy prowadzeniu ewidencji gruntów i budynków skutecznie wdrożono przepisy ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. *o ochronie danych osobowych* (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 ze zm.) w zakresie prowadzenia dokumentacji przetwarzania danych osobowych, powierzenia obowiązków administratora bezpieczeństwa informacji Sekretarzowi Powiatu, wyposażenia pracowników Powiatowego Ośrodka Geodezji, Kartografii i Katastru przetwarzających dane osobowe w zbiorze Ewidencja gruntów i budynków w upoważnienia, wynikające z zapisów art. 37 ww. ustawy. Przy czym zwrócono uwagę, iż w wydanych upoważnieniach błędnie administrator danych powołał się na art. 7d ustawy *Prawo geodezyjne i kartograficzne* jako podstawę ich wydania, a nie art. 37 ustawy *o ochronie danych osobowych*. Skorygowane zostały również umowy zawarte z burmistrzami i wójtami gmin powiatu szamotulskiego poprzez sporządzenie aneksów do przedmiotowych umów wprowadzających zapisy zobowiązujące użytkowników baz danych ewidencji gruntów i budynków do przestrzegania przepisów ustawy o ochronie danych osobowych.

Czynności kontrolne wykazały także, iż w myśl zapisów § 50 rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 marca 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz. U. Nr 38, poz. 454) oraz przepisów rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 grudnia 1998 r. w sprawie instrukcji kancelaryjnej dla organów powiatu (Dz. U. Nr 160, poz. 1074 ze zm.) zarchiwizowane zostały i przekazane do archiwum zakładowego dokumenty stanowiące dowody zmian danych ewidencyjnych z lat 2004-2005 oraz roczników

wcześniejszych. Z uwagi na ograniczone możliwości powierzchniowe archiwum zakładowego starostwa, dowody zmian z lat 2006 i późniejszych są przygotowywane do przekazania lub oczekują na przekazanie do archiwum.

W związku z zakończonym procesem zakładania numerycznej mapy ewidencyjnej o pełnej treści, funkcjonujące dotychczas w państwowym zasobie geodezyjnym i kartograficznym, analogowe mapy ewidencyjne zostały „zamknięte”, zgodnie z § 119.8 *Wytycznych technicznych Instrukcja G-5 Ewidencja gruntów i budynków*. Poszczególne arkusze mapy ewidencyjnej opatrzone zostały stosowną klauzulą z datą zamknięcia oraz pieczętą i podpisem geodety powiatowego.

Przeprowadzona kontrola sprawdzająca dotyczyła także terminowości wprowadzania zmian danych do operatu ewidencyjnego, na podstawie przekazywanych przez właściwe organy dokumentów. Stosownie do treści § 47 ust. 1 rozporządzenia w sprawie ewidencji gruntów i budynków: „aktualizacji operatu ewidencyjnego dokonuje się niezwłocznie po uzyskaniu przez starostę odpowiednich dokumentów określających zmiany danych ewidencyjnych”. Z dokonanych ustaleń wynika, że zmian danych ewidencyjnych dokonywano na bieżąco, po uzyskaniu przez organ stosownych dokumentów, tj. w terminie ustawowym (30 dni), wynikającym z art. 35 Kodeksu postępowania administracyjnego. W jednym przypadku stwierdzono przekroczenie ww. terminu, które wynosiło 4 dni.

Na podstawie dokonanych ustaleń stwierdzono jednak, iż nie w pełni wyeliminowane zostały uchybienia i nieprawidłowości, zalecone do usunięcia po kontroli problemowej. W szczególności dotyczą one:

- Spraw formalno-organizacyjnych.

W tym zakresie ustalono, iż Regulamin organizacyjny Starostwa Powiatowego w Szamotułach nie wyszczególnia zadań przypisanych ustawowo do realizacji staroście, działającemu przy pomocy geodety powiatowego. Jedynie treść § 12.2 tego dokumentu określa, że „realizację zadań rządowych z zakresu geodezji i kartografii” przypisano Powiatowemu Ośrodkowi Geodezji, Kartografii i Katastru (POGKiK).

Doprowadzenia do spójności stanu faktycznego z zapisami Regulaminu organizacyjnego POGKiK wymaga umiejscowienie stanowiska kierownika Powiatowego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej, funkcjonującego w strukturze POGKiK.

- Zasad stosowania Instrukcji kancelaryjnej dla organów powiatu.

Przeprowadzone czynności sprawdzające teczek aktowych spraw z zakresu ewidencji gruntów i budynków oraz klasyfikacji gleboznawczej gruntów wykazały brak staranności przy prowadzeniu spisów spraw i brak na kopiach dokumentów wytworzonych przez organ pozostających w aktach sprawy potwierdzenia dokonania wysyłki tych dokumentów. W odniesieniu natomiast do spisów spraw dowodów zmian, odnotowane daty ostatecznego załatwienia spraw nie odpowiadają faktycznym terminom ich załatwienia, tj. wprowadzenia zmian do bazy, a daty wszczęcia sprawy, a więc daty wpływu dokumentów do organu w ogóle nie są odnotowywane (zarówno w spisach spraw, jaki i w metryczkach zmian danych ewidencyjnych).

- Realizowania przepisów rozporządzenia w sprawie ewidencji gruntów i budynków.

Z badania stopnia zaawansowania prac w zakresie zakładania ewidencji budynków i lokali dla miast powiatu szamotulskiego wynika, że ewidencja ta założona została dla miast Obrzycko, Ostroróg i Pniewy. W terminie prowadzenia czynności kontrolnych, w trakcie realizacji były prace geodezyjne i kartograficzne, związane z założeniem ewidencji budynków i lokali dla miasta Szamotuły. Natomiast na rok 2009 zaplanowano założenie

ewidencji budynków i lokali dla miasta Wronki. W myśl zapisów § 80 ust. 1 pkt 3 lit a, w łączności z § 87 ust. 1 rozporządzenia w sprawie ewidencji gruntów i budynków, obowiązek założenia ewidencji budynków i lokali dla terenów miast określony został na dzień 31 grudnia 2005 r.

Prace te nie zostały wykonane w powyższym terminie.

W wyniku przeprowadzonej analizy dowodów zmian danych ewidencyjnych, zgromadzonych w teczkach aktowych zbiorów dowodów zmian, stwierdzono uchybienie dotyczące obowiązku zawiadamiania o dokonanych zmianach w operacie ewidencyjnym zainteresowanych, wyszczególnionych w § 49 ust 1. rozporządzenia w sprawie ewidencji gruntów i budynków. Obowiązek ten realizowany jest w bardzo ograniczonym zakresie, bowiem o dokonanych zmianach w ewidencji gruntów faktycznie zawiadamiane są:

1. organy podatkowe – poprzez Internet lub na życzenie gminy (zawiadomienia w formie wydruku otrzymują jedynie Gmina Wronki i Gmina Szamotuły),
2. wydział ksiąg wieczystych – wysyła się zmianę w przypadku wydania decyzji administracyjnej,
3. jednostki statystyki publicznej – nie zawiadamia się,
4. osoby i jednostki organizacyjne – zawiadamia się wnioskodawcę zmiany, z wyłączeniem przypadków dokonania zmian w wyniku realizowanych prac geodezyjnych.

- Jakości baz danych ewidencji gruntów i budynków.

W ramach prowadzonych czynności sprawdzających skontrolowane zostały bazy danych ewidencji gruntów i budynków. Kontrola ta ujawniła błędy kwalifikowane przez program kontrolny jako błędy „krytyczne”, błędy „poważne” i błędy „dopuszczalne”, które szczegółowo wyspecyfikowano w raportach załączonych do protokołu z kontroli. Analiza stwierdzonych błędów wskazuje, że główne niezgodności w postaci błędów „krytycznych” są związane z:

- niespójnością bazy części opisowej i kartograficznej w zakresie ilości działek ewidencyjnych (kontrola dotyczyła 67% jednostek ewidencyjnych) - łącznie 379 przypadków,
- niepoprawnym formatem numerów działek (29 przypadków),
- błędami w topologii jednostek ewidencyjnych i działek (przecięcia i pokrywanie granic, nakładanie i niespójność obszarów) - łącznie 199 przypadków,
- błędami dotyczącymi punktów granicznych (identyczne współrzędne, niepoprawne numery obrębu w identyfikatorze punktu, powielenia identyfikatorów punktów w bazie) - łącznie 1689 przypadków,
- błędami dotyczącymi pustych lub niepoprawnych wartości niektórych atrybutów dotyczących budynków (kod funkcji użytkowej budynku, pole powierzchni zabudowy budynku) - łącznie 95 przypadków,
- niepoprawnymi postaciami identyfikatora budynku – 304 przypadki,
- nieprawidłową konstrukcją identyfikatora budynku lub lokalu w części opisowej (668 przypadków),
- powieleniami numerów budynków w obrębie - łącznie **10073** przypadków,
- nieprawidłowościami związanymi z nie pokrywaniem przez działki całkowitego obszaru obrębu lub nie zawieraniem się działek w całkowitym obszarze obrębu – łącznie 106 przypadków,

- występowaniem w 4 gminach (Kaźmierz, Pniewy, m. Wronki i Wronki) punktów granicznych o identycznych współrzędnych – łącznie 1678 przypadków,
- nieprawidłowością zdefiniowania w bazie opisowej osoby fizycznej, określonej jako błąd „krytyczny” (waga 1) o kodzie 21001 – „Pusta wartość dla atrybutu status osoby fizycznej” (43585 przypadków).

W odniesieniu do błędów „poważnych” ujawniono, w szczególności niepoprawne wartości związane z atrybutem NIP dla osób fizycznych i instytucji (łącznie 224 przypadki), niepoprawne sumy udziałów własności lub władania w jednostce rejestrowej (łącznie 377 przypadków) oraz kilkadziesiąt (48) przypadków niewłaściwych statusów instytucji.

Porównując aktualnie stwierdzone błędy „krytyczne” z błędami ujawnionymi podczas kontroli baz dokonanej w 2005 r. stwierdzono, że w niektórych „rodzajach” błędów odnotować można znaczne zmniejszenie ich występowania. I tak w zakresie:

- rozbieżności pomiędzy ilością działek ewidencyjnych ujawnionych w części opisowej i geometrycznej zmniejszyła się ilość występującego błędu z 660 szt. do 379 szt.,
- błędów dotyczących topologii działek nastąpiło zmniejszenie jego występowania z 247 szt. do 182 szt.,
- błędów dotyczących nieprawidłowych identyfikatorów działek nastąpiło zmniejszenie jego występowania z 50 szt. do 29 szt.,

Za niepokojące zjawisko należy jednakże uznać pojawienie się tendencji wzrostowej w odniesieniu do niektórych błędów oraz wystąpienie nowych błędów w znaczących ilościach, jak np. błędu związanego z powieleniem numerów budynków w obrębie (10073 szt.), czy pustego atrybutu osoby fizycznej (43585 szt.).

Jako przyczynę takiej sytuacji należy wskazać z jednej strony wzrost ilości danych ewidencyjnych prowadzonych w formie numerycznej (poszerzenie bazy o ewidencję budynków i lokali), ale także niewystarczającą samokontrolę na stanowiskach pracy wprowadzających zmiany do baz danych ewidencji gruntów i budynków, czy też zbyt rzadko wykonywane kontrole okresowe jakości baz.

Przedstawiając powyższe uwagi i oceny, działając na podstawie § 14 ust. 1 rozporządzenia w sprawie kontroli urzędów (...) zobowiązuję Pana Starostę do realizacji następujących zaleceń pokontrolnych:

1. Podjąć skuteczne działania w celu uregulowania spraw organizacyjnych dotyczących realizowania spraw z zakresu geodezji i kartografii stanowiących zadania administracji rządowej.
2. Przy prowadzeniu spraw z zakresu ewidencji gruntów i budynków wdrożyć do stosowania zasady, wynikające z rozporządzenia w sprawie instrukcji kancelaryjnej dla organów powiatu.
3. Zakończyć prace związane z realizacją obowiązku, wynikającego z zapisów § 80 ust. 1 pkt 3 lit a, w łączności z § 87 ust. 1 rozporządzenia w sprawie ewidencji gruntów i budynków, tj. założenia ewidencji budynków i lokali dla obszarów miast.
4. Podjąć działania zmierzające do skutecznego zawiadamiania zainteresowanych o dokonanych zmianach w operacie ewidencyjnym, zgodnie z § 49 ust. 1. rozporządzenia w sprawie ewidencji gruntów i budynków (dostęp organów podatkowych do bazy danych ewidencji gruntów i budynków w trybie on –line nie zwalnia z organu prowadzącego ewidencję gruntów i budynków z realizacji tego przepisu).

5. W trybie pilnym podjąć działania w celu usunięcia w bazach ewidencji gruntów i budynków wykazane w raportach z kontroli błędy z wagą 1 (tzw. błędy „krytyczne”) oraz z wagą 2 (tzw. błędy „poważne”).

Na podstawie § 14 ust. 2 rozporządzenia w sprawie kontroli urzędów (...), uprzejmie proszę mnie powiadomić o podjętych działaniach, w celu realizacji powyższych zaleceń lub przyczynach ich nie wykonania, **w terminie 30 dni** od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

*/Wojewódzki Inspektor
Nadzoru Geodezyjnego i Kartograficznego
w Poznaniu/*